

## **Semâvatın sekenelerine şeriatta melaïke ve ruhaniyat tesmiye edildiği ifade ediliyor. Bu sekeneler hakkında biraz bilgi verir misiniz?**

Evvela şu noktayı tesbit etmek gerekiyor: **Ruhaniyat** denilince cismanî olmayan bütün varlıklar anlaşılır. Bunlar, melekler, cinler ve vefat eden insanların ruhlarıdır. Burada ise ruhaniyat kelimesi melekler mânasında kullanılmıştır. Konunun tamamında bu mâna hâkimdir. Onun için sualin cevabını bu noktadan vermeye çalışacağız.

**Melaïke**, melek'in çoğuludur. "**Melek**" kelimesi "*elçi, resul, kuvvet*" gibi manalara gelir. Melekler; nurdan yaratılmış, fitratları günah işlemekten uzak, muhtelif şekillere girebilen latif varlıklardır. Arşı taşıyan melekler, arşı kuşatan melekler, koruyucu melekler, dört büyük melek, günah ve sevapları yazan melekler, mahlukatın tesbihlerinin temsil eden melekler, madde âleminde Allah'ın kanunlarının yerine gelmesiyle vazifeli melekler gibi pek çok kısımları vardır.

Melekler için şöyle ikili bir tasnif de yapılıyor:

**1. Marifete müstağrak olup başkasıyla meşguliyetten uzak olan melekler.** İlliyyun veya mukarrebun denilen arşa müekkel melekler bu sınıftandır.

**2. İşlerin tedbirini gören melekler.**

Bu konudaki tefsirlerin büyük çoğunluğunda meleklerin kâinatın tedbirinde bir vazife yaptıkları anlaşılıyor. Meleğin kelime olarak kuvvet manasına da geldiği dikkate alındığında, bu hususu [Kader Risalesinin](#) ışığında şöyle düşünebiliriz:

İnsan ruhunda kudret sıfatı varsa da bunun kullanılması konusunda, ona yapacağı işe meyil veya meyilde tasarruf selahiyeti verilmiştir. Bunun ötesinde, hayır olsun şer olsun her şeyi Allah yaratmaktadır. Buna göre, "**Allah'tan başka kimsede havl ve kuvvet yoktur.**" hükmü esas olmakta, her şeyi O yaratmaktadır. Ahsen-i takvim üzere yaratılan insan, irade yönüyle de meleklerden daha ileridir. Zira melek Allah'ın izniyle ancak hayrı irade edebilmekte, insana ise hayır olsun şer olsun her şeyi irade edebilme kabiliyet ve selahiyeti tanınmaktadır.

Bu hakikatlerin ışığında, şöyle söyleyebiliriz:

Bizde olduğu gibi meleklerde de kuvvet vardır. Ancak onu kullanmaları, bir bakıma bizim kendi kuvvetimizi kullanmamıza benzer. Meselâ, küremizi döndürmekle muvazzaf bir melek, bu vazifesini hiç aksatmadan yerine getirir. Bunu yaparken Allah'ın kendisine verdiği kuvveti bu istikamette harcamaya müteveccih olur.

---

Bundan ötesini yine Allah yaratır. Yani, küremizi döndüren, melek kuvveti değil, ilâhî kudrettir.

[Yirmi Dokuzuncu Söz](#)'de meleklerin görevleri hakkında şöyle buyrulur:

**“Evet, nasıl ki beşer bir ümmettir; kelâm sıfatından gelen şariat-i ilâhiyenin hameleleri, mümessilleri, mütemessilleridir. Öyle de, melâike dahi muazzam bir ümmettir ki, onların amele kısmı irade sıfatından gelen şariat-i tekvinienin hamelesi, mümessili ve mütemessilleridirler. Müessir-i Hakikî olan kudret-i fâtıranın ve irade-i ezeliyenin emirlerine tâbi bir nevi ibâdullahtırlar ki, ecrâm-ı ulviyenin herbiri onların birer mescidi, birer mâbedi hükmündedirler.”(1)**

1) bk. [Sözler, Yirmi Dokuzuncu Söz, Birinci Maksat.](#)